

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อบรรยายประสบการณ์ของการกลับเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาลของผู้ที่เป็น โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 บริบทของผู้ให้ข้อมูล

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยและการรักษา

ส่วนที่ 4 ประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาล ประกอบด้วย

1. ความหมายของการกลับเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาล
2. ปัจจัยที่ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาล
3. ผลของการกลับเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาล

ส่วนที่ 1 บริบทของผู้ให้ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาใน โรงพยาบาลของผู้ที่เป็น โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกลุ่มนี้ ผู้วิจัยขอแนะนำจนถึงบริบท สภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของผู้ให้ข้อมูล โดยจะกล่าวถึงลักษณะของบริการสุขภาพที่ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้ได้รับ ลักษณะชุมชน ความเป็นอยู่ ตลอดจนความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่เป็น โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ในสังคมทั้งเขตเมือง ชานเมือง และอำเภอต่าง ๆ รอบนอก ซึ่งในเขต ชุมชนเมืองส่วนใหญ่จะเต็มไปด้วยอาคารบ้านเรือน และมีปัญหาเรื่องของการจราจร เนื่องจาก ยานพาหนะที่สัญจรไปมาค่อนข้างมาก สังคมที่อยู่จะอยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย โดยบ้านจะเป็นบ้านเดี่ยวมีรั้วกันในแต่ละบ้าน ตัวบ้านจะเป็นบ้านปูนหรือบ้านไม้ตามระดับฐานะ ของผู้ป่วยความสัมพันธ์ของบ้านใกล้เคียงค่อนข้างน้อยจะเป็นแบบต่างคนต่างอยู่ เพราะ ส่วนใหญ่ทุกคนก็ต้องออกทำงานกันไม่ค่อยมีใครอยู่บ้าน ถึงแวดล้อมโดยทั่วไปจะมีปัญหาในเรื่อง ของมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะที่สัญจรไปมา สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองส่วนใหญ่ก็จะ ไปรับการรักษาที่สถานอนามัยใกล้บ้านก่อน เมื่ออาการยังไม่ดีขึ้นจึงจะเข้าไปรับการรักษาที่ โรงพยาบาลต่อ สำหรับในเขตชานเมืองนั้นจะมีบ้านที่ปลูกอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ๆ เป็นลักษณะทั้ง

ครอบครัวเดี่ยวและครอบครัวขยาย บางครั้งญาติ ๆ ก็จะปลูกบ้านอยู่ใกล้ ๆ กัน การจราจรสัญจรไปมาสะดวก เนื่องจากไม่ค่อยมีรถเยอะ เพราะเป็นถนนในหมู่บ้าน ลักษณะบ้านจะเป็นทั้งบ้านไม้และบ้านครึ่งปูนครึ่งไม้ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนจะเป็นแบบพึ่งพาอาศัยกันบ้านไหนมีงานบุญ งานบวช หรืองานสำคัญต่าง ๆ ก็จะมีการช่วยเหลือกันบ้างตามโอกาสที่เหมาะสม จะมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และค้าขายเป็นส่วนใหญ่ สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปค่อนข้างจะดีไม่มีปัญหามลพิษ เมื่อมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นจะมีการแสวงหาการรักษาด้วยตนเอง โดยการซื้อยามารับประทานเอง แต่เมื่ออาการยังไม่ดีขึ้นก็จะไปรับการรักษาที่สถานีนามัยใกล้บ้าน หรือมีอาการเจ็บป่วยมากก็จะไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลตามสิทธิการรักษาของบัตร 30 บาท สำหรับอำเภอที่ผู้ให้ข้อมูลบางรายอยู่นั้นจะมีลักษณะเป็นภูเขาสลับกับที่ราบ ในสังคมความเป็นอยู่นั้นจะอยู่กันหมู่บ้านเล็ก ๆ ลักษณะครอบครัวจะเป็นครอบครัวขยาย แต่สมาชิกในครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันจะมีประมาณ 3 – 5 คน เครื่องใช้ส่วนใหญ่จะปลูกบ้านเรือนที่อาศัยอยู่ใกล้ ๆ กัน ในบริเวณที่ไม่ไกลกันมากนัก ลักษณะของบ้านส่วนใหญ่จะเป็นครึ่งปูนครึ่งไม้และมักอยู่ติดริมถนน ซึ่งในบางครั้งก็จะมีรถแล่นผ่านไปมาบ้างน้อยบ้างตามแหล่งที่อยู่ อำเภอรอบนอกที่อยู่ใกล้ ๆ นั้นนาน ๆ จึงจะมีรถแล่นผ่าน ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนจะเป็นแบบพึ่งพาอาศัยกันได้เป็นอย่างดี บ้านไหนมีงานบุญ งานบวช หรืองานสำคัญต่าง ๆ ก็จะมีการช่วยเหลือกัน ทุกบ้านที่อยู่ใกล้เคียงกันจะรู้จักกันหมด มีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ เช่น ทำไร่ ทำนา เนื่องจากมีที่ดินทำมาหากินเป็นของตัวเอง สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปดีไม่มีปัญหาเรื่องมลพิษ มีต้นไม้จำนวนมาก บางครอบครัวก็มีออกไปหาแรงงานตามต่างจังหวัดบ้าง สำหรับผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็จะอยู่บ้าน โดยมีลูกหลานคอยดูแลเอาใจใส่เลี้ยงดู เมื่อเกิดความเจ็บป่วยเล็กน้อย ๆ เกิดขึ้น ในเรื่องของการรักษาส่วนใหญ่จะรักษาด้วยแผนปัจจุบัน ในเรื่องของความเชื่อนั้นก็มีความเชื่อเกี่ยวกับในเรื่องของการเจ็บป่วยว่าเมื่อเกิดการเจ็บป่วยขึ้นแล้วก็ต้องจำเป็นที่จะต้องเข้าไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล หลังจากนั้นจะมีการปฏิบัติตัวตามแผนการรักษาของแพทย์ ในเรื่องของความเชื่อทั่ว ๆ ไป ก็จะมี ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องของบาปบุญคุณโทษ เจริญกรรม การทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว จะมีการปฏิบัติ ศาสนกิจตามวันสำคัญทางศาสนาต่าง ๆ เช่น การทำบุญ เวียนเทียน ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ที่ชอบไปทำบุญนั้นก็จะเป็นผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษานี้มีจำนวน 10 ราย เป็นเพศชายทั้งหมด ซึ่งเป็นผู้ที่รับไว้รักษาในแผนกอายุรกรรม ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดมีอายุอยู่ระหว่าง 52 – 87 ปี ซึ่งอยู่ในกลุ่มอายุ 71 – 80 ปี จำนวน 3 ราย และในกลุ่มอายุ 81 – 90 ปี จำนวน 3 ราย รองลงมาอยู่ในกลุ่มอายุ 50 – 60 ปี จำนวน

2 ราย และในกลุ่มอายุ 61 – 70 ปี จำนวน 2 ราย จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาจำนวน 7 ราย และไม่ได้เรียนหนังสือจำนวน 3 ราย มีสถานภาพสมรสคู่จำนวน 9 ราย หม้ายจำนวน 1 ราย ที่อยู่ของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ต่างอำเภอจำนวน 5 ราย อยู่เขตอำเภอเมืองจำนวน 3 ราย และอยู่เขตชานเมืองจำนวน 2 ราย สำหรับจำนวนบุคคลที่ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ด้วย ส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 1 – 3 คน ซึ่งมีจำนวน 6 ราย รองลงมาคือ 3 – 6 คน ซึ่งมีจำนวน 3 ราย สำหรับแหล่งประโยชน์และสถานที่ที่สามารถขอความช่วยเหลือได้ขณะที่เจ็บป่วยจะเป็นสถานีนอนมัยและโรงพยาบาล ซึ่งมีจำนวน 9 ราย และมีจำนวน 1 รายที่มีโรงพยาบาลเพียงอย่างเดียว ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จำนวน 8 ราย ไม่ได้ประกอบอาชีพ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและหัตถกรรมอย่างละ 1 ราย สำหรับรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่จะมาจากลูกหลานให้ ซึ่งส่วนใหญ่ที่ได้น้อยกว่า 2,000 บาท มีจำนวน 4 ราย รองลงมาคือไม่มีรายได้จำนวน 3 ราย สำหรับบทบาทในครอบครัวส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกในครอบครัวจำนวน 9 ราย และเป็นหัวหน้าครอบครัวจำนวน 1 ราย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ให้ข้อมูลจำแนกตามเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ที่อยู่ จำนวนบุคคลที่ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ด้วย และแหล่งประโยชน์และสถานที่ที่สามารถขอความช่วยเหลือได้ อาชีพ รายได้ และบทบาทในครอบครัว

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)
1. เพศ	
ชาย	10
2. อายุ (ปี)	
50 – 60	2
61 – 70	2
71 – 80	3
81 – 90	3
3. ศาสนา	
พุทธ	10
4. ระดับการศึกษา	
ไม่ได้เรียน	3
ประถมศึกษา	7

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)
5. สถานภาพสมรส	
คู่	9
หม้าย	1
6. ที่อยู่	
เมือง	3
ชานเมือง	2
ต่างอำเภอ	5
7. จำนวนบุคคลที่ผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ด้วย	
1-3	6
4-6	3
7-9	1
8. แหล่งประโยชน์ที่สามารถขอความช่วยเหลือได้	
สถานีอนามัย	0
โรงพยาบาล	1
สถานีอนามัยและโรงพยาบาล	9
9. อาชีพ	
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	8
เกษตรกรรม	1
หัตถกรรม	1
10. รายได้ต่อเดือน (บาท)	
ไม่มีรายได้	3
น้อยกว่า 2,000	4
2,000 - 5,000	1
5,000 - 10,000	2
11. บทบาทในครอบครัว	
เป็นหัวหน้าครอบครัว	1
เป็นสมาชิกในครอบครัว	9

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความเจ็บป่วยและการรักษา

ผู้ให้ข้อมูล ส่วนใหญ่จะไม่มีโรคประจำตัวจำนวน 8 ราย และมีโรคประจำตัว จำนวน 2 ราย สำหรับจำนวนครั้งของการกลับเข้ามารับการรักษานในโรงพยาบาลส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 1 – 5 ครั้ง จำนวน 5 ราย และรองลงมาคืออยู่ระหว่าง 6 – 10 ครั้ง และ 11 – 15 ครั้ง มีจำนวนอย่างละ 2 ราย สำหรับยาที่ได้รับการรักษาในปัจจุบันจะมีทั้งยาขยายหลอดลม ยาละลายเสมหะ ยาปฏิชีวนะ และยาอื่น ๆ เช่น วิตามิน ยาลดไข้ ยาลดกรดในกระเพาะ เป็นต้น ผู้ให้ข้อมูลทุกคนไม่มีการรักษาอื่น ๆ ที่ใช้ร่วมด้วยนอกเหนือจากการรักษาของแพทย์ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ให้ข้อมูล จำแนกตาม โรคประจำตัว จำนวนครั้งของการกลับเข้ามารับการรักษานในโรงพยาบาล ยาที่ได้รับรักษาในปัจจุบันและการรักษาอื่น ๆ ที่ใช้ร่วมด้วย นอกเหนือจากการรักษาของแพทย์

ข้อมูลเกี่ยวกับการเจ็บป่วยและการรักษา	จำนวน (ราย)
1. โรคประจำตัวอื่น ๆ	
ไม่มีโรคประจำตัว	8
มีโรคประจำตัว	2
2. จำนวนครั้งของการกลับเข้ามารับการรักษานในโรงพยาบาล	
1 – 5	5
6 – 10	2
11 – 15	2
16 – 20	1
3. ยาที่ได้รับรักษาในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	
ยาขยายหลอดลม	10
ยาละลายเสมหะ	5
ยาปฏิชีวนะ	6
ยาอื่น ๆ	7
4. การรักษาอื่น ๆ ที่ใช้ร่วมด้วยนอกเหนือจากการรักษาของแพทย์	
ไม่มี	10
มี	0

ส่วนที่ 4 ประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

การนำเสนอผลการศึกษาประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล แบ่งเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ความหมายของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และส่วนที่ 3 ผลของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลได้บรรยายความหมายของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลไว้ 2 ลักษณะ คือ 1) การได้รับการดูแล และ 2) การรอคอย ดังนี้

1. การได้รับการดูแล จะเป็นความรู้สึกที่ผู้ให้ข้อมูล ได้รับการเอาใจใส่ดูแลในขณะที่กลับเข้าไปรักษาในโรงพยาบาลซึ่งจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การเจ็บป่วยของผู้ให้ข้อมูลนั้นดีขึ้นและมีกำลังใจมากขึ้น ในการที่จะต่อสู้กับความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะกำลังใจจากคนใกล้ชิด ได้แก่ ภรรยา ลูก หลาน ที่เข้ามาเยี่ยมและให้การดูแลในขณะที่นอนพักรักษาในโรงพยาบาล ทั้งในเรื่องของการรักษาพยาบาล การดูแลทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งการได้รับการดูแลนั้นจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การได้รับการดูแลจากบุคลากรทางสุขภาพ และ 2) การได้รับการดูแลจากครอบครัว ดังนี้

1.1 การได้รับการดูแลจากบุคลากรทางสุขภาพ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่ามีอาการเจ็บป่วยเกิดขึ้นจากอาการของโรคที่กำลังกำเริบขึ้นมาก็จำเป็นต้องกลับไปในโรงพยาบาลและได้รับการดูแลเอาใจใส่จากแพทย์และพยาบาลเป็นอย่างดี รวมถึงในเรื่องของการให้คำแนะนำเกี่ยวกับความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้น และการพูดคุยที่ไพเราะ ซึ่งการได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงนั้นช่วยให้อาการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นนั้นหายหรือทุเลาลงได้ ส่งผลทำให้มีชีวิตรอด ปลอดภัยอยู่ได้จนถึงทุกวันนี้ ดังคำพูดที่ว่า

ทีนี้หมอทำหายได้ก็รู้สึกดีใจขึ้นใจคอชกโล่งขึ้น...รู้สึกดีที่ไปครั้ง ครั้งที่ 2 บางก่าเนี่ย เค้า ถ้าไม่ได้หมอนี้ก็น่ากลัวจะตายที่บางก่าหรือ ใจก็ไม่รู้...ถ้าหมอเค้าไม่ช่วยก็น่ากลัวตายเอ็ง หมอเค้าไม่เอาใจใส่อะ...เค้าเอาใจใส่ดี...อ้าวลุงกินยา หมอเค้าคอยปลอบใจเรื่อยถึงคราวหมอใหญ่มา เขามาถาม หมอใหญ่ผู้ชาย เขามาถาม ลุงออกไปแล้วต้องกินยาให้ได้ระยะ ลุงอย่าไปห่างระยะ มันจะได้ต่อเนื่องติดต่อกันไป หายก็หายขาดเลยนะลุงนะ พุดเพราะ พุดดี หมอก็จ้อเรา หมอผู้ชายอะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ไปก็หายทุกที มันเป็นอย่างนี้...ถ้าไม่ไปแยะ...ไปหาหมอมันดีที่สุดอยู่แล้ว...ก็เวลากลับไปโรงพยาบาลที่โรงพยาบาลก็หาย ทุกทีก็หายจริง ๆ...ไม่คิดอะไรเลยครับ...น่ากลัวหาย ก็คิดว่าหายแค

นั่น...อยากให้มีน้หาย...ไปหาย แล้วเราปลอดภัยเราคือ นั่งเล่น นั่งอาไรก็สบายอกสบายใจ ...เดี๋ยวก็ไปหาหมอแล้วก็หาย...ทุกทีไม่เคยเลยอะ ภูเข้าแล้วภูต้องหาย ก็หายจริง ๆ กินข้าวได้ กระฉับกระเฉง
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ดีครับ ดีที่สุดแล้วครับ เค้า (แพทย์กับพยาบาล) ดูแลผมดี เค้าปรนนิบัติดีมากถึงว่าลูกเอก (นามสมมติ) ทำไมคุณลุงกินข้าวโรงบาลไม่ได้ ทำไมไม่ร่อยหรือ เค้าถามผมอย่างนั้น ก็บอกอ่อยครับ
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

1.2 การได้รับการดูแลจากครอบครัว หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีความรู้สึกว่าการที่ตนเองต้องเจ็บป่วยนั้นและทำให้ต้องกลับเข้าไปพักรักษาในโรงพยาบาลอีก ทำให้มีลูกหลานและภรรยาเยี่ยม มาคอยดูแลช่วยเหลือทำให้รู้สึกดีใจ มีกำลังใจมากขึ้น ทำให้อาการเจ็บป่วยที่เป็นอยู่นั้นก็ดีขึ้นตามมา และยังช่วยทำให้รู้สึกว่าตนเองจะต้องอยู่เพื่อรักษาตัวเองให้หายจากอาการที่เป็นอยู่ เพื่อที่จะได้อยู่กับลูกหลานไปนาน ๆ ดังคำพูดที่ว่า

แต่ว่ากำลังใจเรามาอนมอง ๆ ดูเห็นลูกเห็นหลานพ่อใหญ่เขามาถึงบ้านแล้วนะ ลูกอีกคน...เห็นหลานมาเยี่ยมก็คนลูกผู้ชายที่อยู่ตรงโน้นก็พ่อใหญ่หายยัง มาอนข้างนอกหะผู้ใหญ่เฮ้ยคนนี่ให้กำลังใจดีไวย ดีใจกะหลาน
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

รู้สึกดีใจ ลูกหลานด้วย แม่เค้าก็ดี...เค้าก็ช่วยดูแลอย่างนั้นอย่างนี้...มันก็ดีใจ...ก็มีกำลังใจดี เห็นลูกเห็นมาเยี่ยมก็จะอยู่ไปนาน ๆ ...ช่วยให้ดีใจดีใจ...กำลังใจดีขึ้น ลูกลุงก็ไปยอะ
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

คือว่าเวลาคนป่วยเนอะ เห็นลูก ๆ หลาน ๆ ไปก็รู้สึกว่าจะดีใจ สว่างขึ้น...เห็นลูกเห็นหลานไปอย่างเงี้ย ไม่เท่าไร ถ้าเห็นเมียไปด้วยยิ่งร้าย ดีใจใหญ่
(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

2. การรอคอย หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่ามีเมื่อตนเองต้องกลับเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลนั้น ในช่วงที่อยู่ห้องฉุกเฉินทำให้ได้รับการดูแลที่ช้า กว่าที่จะได้รับยาพ่นก็นาน บางครั้งรอนานจนมีอาการเหนื่อยมากจึงทำให้ไม่อยากจะรอ สำหรับผู้ที่อยู่หอผู้ป่วยรู้สึกว่าจะว่าที่ว่าจะได้ยาพ่นมันนาน ต้องรอ บางครั้งเหนื่อยมากก็ยิ่งต้องรอยาพ่น ดังคำพูดที่ว่า

พอมาถึงนี่ก็รู้สึกคัน ก็นั่งคอยเค้าเอายาพ่นอาไร เค้าก็ไม่ค่อยพาพ่นให้อาไรให้ เราก็อ้ารอ...มันไป ๆ มาเดี๋ยวจี้นมาอีก แล้วลง ๆ ไปแล้ว อยู่ ๆ ก็กลืน ไปอีก รอนานไม่อยากจรอชะแล้วทีนี้เค้าก็พ่นยาให้ 2 ครั้ง 3 ครั้ง...นั่งรออยู่ โอ๊ย เค้าจาทาอาไรให้กูใหม่หรือว่าไม่ทำไวย ลุ้น นั่งรอไปเรื่อย ๆ ...เค้าพ่นยา 3 ครั้งแล้วก็ต้องรอ ไปอีกกะ กว่าจะยกเอาคันมานะเนี่ย (มาหอผู้ป่วย)

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ไม่ดีเลย มัน มันหาย แต่วามันมันจะช้า คราวนี้มันก็บางทีตรวจแล้ว บางทีก็กลัวจะ
ให้ยามั่งอะไรมั่งก็อู้หูไป คิดถึงวัน ยังไม่ได้ยาเลยอะ ...เค้าก็ไปรับมาจากหมอใหญ่อีกที นี่เค้าไม่ค่อย
จะเอามาพ่นให้...บางเค้าขอยาพ่นเค้าอะไรเค้าเนี่ย มันไม่ค่อยจามาพ่นให้เรา...ต้องรอยา บางที
เหนื่อยจัด

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

ปัจจัยที่ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

สำหรับปัจจัยที่ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลนั้นจะขึ้นอยู่กับความรู้สึก
ของผู้ให้ข้อมูลที่มีการรับรู้ต่ออาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นว่ามีความรุนแรงขนาด ไหน หายใจไม่ออก
หรือจนถึงขั้นหมดสติและการเกิดภาวะคุกคามกับชีวิตที่ทำให้เกิดความรู้สึกกลัวขึ้นมาจากอาการ
หายใจเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้น ส่งผลให้เกิดความรู้สึกกลัวด้วยขึ้นมาทันที จึงทำให้ต้องกลับเข้าไป
รักษาในโรงพยาบาลเพื่อที่จะช่วยให้ความรุนแรงของอาการเหนื่อยหอบนั้นดีขึ้น และไม่อยากจะให้
ตัวเองนั้นตาย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ให้ข้อมูลต้องกลับเข้าไปรักษาในโรงพยาบาลอีก ซึ่ง
ปัจจัยที่ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลมี 4 ลักษณะ คือ 1) ปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิด
อาการเหนื่อยหอบ 2) ความรุนแรงของอาการเหนื่อยหอบ 3) กลัวตาย และ 4) ความต้องการให้
แพทย์ช่วยรักษา ดังนี้

1. ปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อยหอบ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าการที่
ตนเองต้องกลับเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลนั้น ก็มาจากการมีตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อย
ขึ้นมาอีก ซึ่งปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ 1) อาการไอ 2) สภาพแวดล้อม
และ 3) การทำกิจกรรม ซึ่งผลเป็นดังนี้

1.1 อาการไอ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าเมื่อเกิดอาการไอเกิดขึ้นแล้วจะเป็น
ตัวกระตุ้นทำให้เกิดอาการเหนื่อยหอบมากยิ่งขึ้น ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล
เพราะอาการกำเริบมากขึ้น ยิ่งไอมากก็ยิ่งเหนื่อยมาก หายใจไม่ออก หายใจหอบเหนื่อย แล้วเวลาที่
ไอส่วนใหญ่จะเป็นเวลากลางคืน ดังคำพูดที่ว่า

ก็ไม่ว่ามันมาจากสาเหตุอะไร รู้แต่ว่าเป็นแล้ว มันหายใจไม่ออกแค่นั้น จะไอ
พอไอแล้วจะมีหายใจหอบ...แต่พอมันไอขึ้นมันจะเหนื่อยขึ้นมาเองตามมาทีหลัง...มันจะไอก่อน
แล้วหายใจไม่ออก

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

เวลามันเป็นอันนี้ก็มัน ไออะ มันไอขึ้น ขึ้น เวลามันจาวิ่งขึ้นคอนี่มันร้อนจัดขึ้นมาเลย...
มันร้อนจัดขึ้นมาเลยมาอู่นี้ (เอานิ้วชี้ที่คอ)...อู่นี้มันก็แน่น ไอ ไอ ไอ ไอ ยิ่งไอมันยิ่งแน่นยิ่งแน่น
ยิ่งแน่น...เหนื่อย เหนื่อยหอบเลย...มีแต่โรคหอบเนี่ยเข้าไปอะ โรคหอบโรคไอเนี่ยเข้าไปอะ ไอใช้ไม่

มีหรือที่ว่าเป็นไข้แต่ตอนกลับเข้าโรงพยาบาลนี้ไม่มี ไม่เป็นเลย มาเป็นอีหอบเนี่ย หอบแล้วไอเนี่ยเข้า
โรงพยาบาลเข้าโรงพยาบาลทุกวันทุกวันนี้เนี่ย แทบทุกวันเนี่ย เรื่อยเฉื่อยเนี่ย เรื่องหอบกับเรื่องไอแค่นั้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ไอ ไอนี้สำคัญ... ไอนี้พาลให้เป็น โรค ถ้าไอไม่มีไม่ค่อนนั้น (ไม่เป็น)... ไอ
ตัวนี้แหละสำคัญมาก...มันไอแต่กลางคืน กลางวันไม่เป็นอะไร...แต่กลางคืนก็ไอบ้าง กลางคืน ไอถี่...
คล้าย ๆ อากาศมันเย็นริงก็ไม่ว่า... ไอนี้เป็นตัวกำเริบครับ... ไอก่อนครับ...มาเหนื่อยตามเหนื่อยตาม
แล้วก็หอบ...มันจะเกี่ยวกับ ไอนี้ แล้วก็หอบ แต่หมอบอกว่าอาการไอนี้พาลให้กำเริบเรื่อย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

1.2 สภาพแวดล้อม หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้สภาพแวดล้อมและอากาศ
ก็มีส่วนทำให้ต้องกลับเข้าโรงพยาบาลอีก สภาพอากาศก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้ที่ เป็นโรคปอดอุดกั้น
เรื้อรังต้องกลับเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาล โดยเฉพาะเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงของอากาศทั้งใน
ช่วงอากาศเย็น ๆ หรือหน้าหนาว หรือหน้าร้อน จากการมีพายุฝุ่นละอองและควัน รวมทั้งกลิ่นที่กระตุ้น
ให้เกิดการมีอาการขึ้นมาได้ เช่น ปรัก จะเป็นตัวกระตุ้นทำให้มีอาการกำเริบขึ้นมา โดยสภาพแวดล้อม
ที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อยมี 2 ลักษณะ คือ 1) การเปลี่ยนแปลงของอากาศ 2) ฝุ่นละอองและกลิ่น ดังนี้

1.2.1 การเปลี่ยนแปลงของอากาศ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ตัวเองจะมี
อาการเหนื่อยในช่วงที่มีอากาศเย็น โดยเฉพาะในช่วงดึก ๆ ประมาณตี 1 ถึง 2 ยิ่งดีก็อากาศก็จะยิ่งเย็น
ส่งผลกระตุ้นทำให้เกิดอาการ ไอขึ้นมา เมื่อไอแล้วก็เหนื่อย ต้องคอยระวัง ซึ่งส่งผลทำให้ต้อง
กลับเข้ารับการรักษาตัวในโรงพยาบาลอีก บางคนก็จะมีอาการในช่วงหน้าหนาว แต่ในบางรายจะมี
อาการเหนื่อยหอบในช่วงหน้าร้อน ร้อนเมื่อไรก็จะเหนื่อย หายใจไม่ทั่วท้อง ดังคำพูดที่ว่า

เป็นเฉพาะอากาศเย็น ๆ ...ช่วงอากาศเย็น ๆ จะเป็น...แต่ว่าส่วนใหญ่จะเป็น
กลางคืน...เป็นช่วงกลางคืนบ่อยกว่า...ถ้าไม่หลับมันก็ไม่เป็น มันจะเป็นตอนหลับ เป็นทุกครั้งเลย
ที่จะมาโรงพยาบาล...อย่างเราตื่นขึ้นมาตอนกลางคืน มันจะเอาไม่ทัน...ตอนกลางคืนอะ เป็นมาก ...
แต่ว่าส่วนใหญ่จะเป็นกลางคืน...เป็นช่วงกลางคืนบ่อยกว่า...เป็นกลางคืนทั้งนั้นเลย...ตี 3 ตี 4 ทั้ง
นั้นนะที่เป็น...นอนแล้วยังเป็นเลย...นอนหอบใหญ่เลย...เป็นหนัก...ต้องนั่ง...มันเป็นตอนนอน

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ช่วงตอนตี 1 ถึง 2...มันเหนื่อยขึ้นมา บางทีแตกเลย เหนื่อยแล้วก็หอบนอนไม่ได้เลย
ต้องเรียกพวกลูกพวกอะไรเอารถออก...กลางคืนเป็นบ่อย...กลางวันไม่ค่อยได้ไป จะไปกลางคืน
บ่อย...บางครั้งมันเหนื่อย เหนื่อยแล้วต้องเรียกลูกให้ไป...มันบางที่ยังไม่ได้นอนเลยอะ นั่งอยู่ บางที
หายใจไม่ออกเลยก็มี...จากกะหัวค่ำแหละ บางทีหัวค่านี่ยังไม่นอน

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ช่วงหน้าหนาวไม่เท่าไร แต่ร้อนนี้บ่อ บ่อกว่าหนาว...แต่ไอหน้าร้อนนี้อากาศมันจะร้ายกว่าหน้าหนาว เพราะว่าเวลาเราใส่เสื้อกันหนาวร่างกายเราจะได้อบอุ่น...กลางคืนก็ไม่เท่าไร แต่พอร้อน โห้ไม่ไหวเหนื่อย...อากาศร้อนนี้ซึ่งร้ายกว่าหนาวอะ...ถ้าร้อน ๆ จืด ๆ แล้วออกตามร่ม ไม่มันเคี้ยวเหนื่อย...มันร้อนแล้วหายใจกระวนกระวาย หายใจไม่ทั่วท้อง

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

พออากาศหนาวแล้วมันไม่ค่อยเป็นอะไรอะ...ถ้าร้อนแล้วไม่ได้ ถ้าร้อนแล้วเหนื่อย หอบ...แต่ถ้าร้อน ร้อนไม่ได้อะ ร้อนแล้วมันจี้มักจะเหนื่อย...หน้าหนาวไม่เป็น...มีอากาศร้อน มันจะพาให้เหนื่อย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

1.2.2 ผู้หนองและกลิ่น หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้เมื่อตัวเองสูดกลิ่นควันไฟหรือฝุ่นเข้าไป จะทำให้มีอาการแน่นส่งผลให้มีอาการเหนื่อยขึ้นมา บางคนถ้าได้กลิ่นพริกก็จะยังทำให้มีอาการเหนื่อยมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเหตุทำให้ต้องกลับเข้ามาโรงพยาบาลอีก ดังคำพูดที่ว่า

ควันไฟ ถ้ามีการจุดไฟจะมีอาการเหนื่อย...จะไอ มันแหบคอ แหบคอ ไอขึ้นขึ้นตามมาเลยอะจี้ฝุ่นก็เหมือนกัน จี้ฝุ่นรถยนต์อะ เหม็น...คั่วพริกนี้เร็วกว่าคั่วหมัด...ถ้าพริกได้กลิ่นก็เหนื่อยเลย เหนื่อยเต็มทีเลย...อย่างตัวเราได้กลิ่นก็มีเหมือนกัน ถ้าไม่ได้กลิ่นไม่เป็น...ถ้าพริกนี้เป็นพร้อมเลยครับ พริกนี้เป็นจืด...ได้กลิ่นนี้เอาพร้อม เป็นพร้อม...พริกแรงกว่าคั่วหมัด

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

แน่นก็พวกควัน พวกอะไรนี่แหละ...แต่ถ้าเกิดเป็นควันไฟแล้วมันจะแน่น...แน่นแล้วพาให้เหนื่อย เราก็คงต้องรีบปิด กลิ่นหายใจเลย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

ก็จะมีอาการ เป็นพวกกลิ่น พวกควันไฟ อะไรอย่างเงี้ยก็จะมีอาการไอ...มันจะรำลึกไอ...ไอแล้วมันก็เหนื่อย...แต่ถ้าพวกเผาขยะหรืออะไรอย่างเงี้ย ควันเผาขยะก็จะเป็นเลย...คนที่ข้างบ้านเค้าเผาที่บ้านเค้า บางทีกลิ่นก็มาเนี่ยลมพัดมา ก็หอบเลย...ได้กลิ่นที่เค้าคั่วพริกอะไรอย่างเงี้ยก็จะเป็น (เหนื่อย) เป็นเลย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

1.3 การทำกิจกรรม หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการทำกิจกรรมในเรื่องของการทำงานหรือกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ รวมทั้งการเดินทางไปมาในชีวิตประจำวัน ก็ส่งผลให้เกิดอาการเหนื่อยและทำให้ต้องกลับเข้ามาในโรงพยาบาลได้อีก ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะมีอาการมากน้อยเพียงใด ซึ่งการมีกิจกรรมจะแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การทำงาน และ 2) การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ดังนี้

1.3.1 การทำงาน หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้สาเหตุที่ทำให้ต้องกลับเข้ามาในโรงพยาบาลอีกมาจากการทำงานที่หนักเกินไป หักโหมและจะต้องออกแรง ซึ่งบางครั้งก็ใช้กำลังมากเกินไป ทำให้มีอาการเหนื่อยกำเริบขึ้นมา และทำให้ต้องกลับเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาลอีก ดังคำพูดที่ว่า

งานธรรมดา...ธรรมดา ทำไรทำนา...มันเป็นที่ว่าหนักหรือเบา...ไม่หนักไม่เป็นไร
ทำไรทุกวัน ถ้ามันเหนื่อยแป๊บเดียวก็เหนื่อย ถ้ามันหายแป๊บเดียวก็หาย...อีกของหนักก็เป็นเหมือนกัน

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ไปยกของยกอะไร ยก ขุดดินขุดอะไรนะ...ว่างขึ้นมาก็ไปขุดดิน ว่างขึ้นมาก็ขุดดิน
ละ ลูกจะสร้างในครัวใหม่ เคี้ยวจะเทปูน...เทปูนนี้ก็สร้างให้เสร็จก่อน ก็เราก็อยากจะช่วยลูกให้มัน
เสร็จ ๆ ไปเสีย ก็ไปจ่ายให้มันเรียบ เรียบ แล้วก็จายเอาทรายไปถมทับอีก มันจะได้เทปูน เท่านั้น
แหละ...ทีนี้เอ๊ะ ทีนี้จะขุดดิน ขุดดินเสร็จแล้ว จายเสร็จแล้วก็ตีฝาบ้าน ก็ตีฝาบ้านก็ไปช่วยช่างเคี้ยว
ยกไม้ส่งให้เคี้ยวบ้าง อะไรบ้าง เท่านั้นแหละ ทีนี้ตกกลางคืนก็รู้สึกว่ามันเหนื่อย ที่ช่วยเคี้ยวก็ไมยก
อาไรนะรู้สึกว่ามันเหนื่อย เหนื่อยแล้วแต่ยังไปได้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ถางต้นไม้...เราก็กถางหญ้าอะไร ไปเรื่อย ธรรมดาจ้ะเอ็ง เมื่อยเหนื่อยก็หยุด...เริ่มหนัก
ที่ผม ไปถางหญ้ากลับมา...เริ่มหนักคราวนี้...ถางหญ้าแล้วก็ไปนาไปนอน แล้วมันก็ค่อย ๆ เหนื่อยขึ้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

1.3.2 การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ว่าการที่
ตัวเองมีอาการเหนื่อยกำเริบขึ้นมานั้น ก็เนื่องมาจากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยส่วนใหญ่จะ
เป็นเวลาเข้าห้องน้ำ อาบน้ำ การเดิน หรือแม้แต่การเปลี่ยนเสื้อผ้าก็ทำให้เกิดอาการเหนื่อยได้ก็จะมี
อาการเหนื่อยกำเริบมากขึ้น เวลาอาบน้ำเสร็จก็จะเหนื่อย หรือเมื่อออกเดินเมื่อไรก็จะมีอาการทันที
แต่ถ้าไม่เดินก็จะไม่เป็น แสดงให้เห็นว่าเมื่อไรที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายไม่ว่าจะเป็นการอาบน้ำ
การรับประทานอาหาร การเดินหรือแม้แต่การเปลี่ยนเสื้อผ้า ก็สามารถทำให้เกิดอาการเหนื่อยขึ้นมาได้
ดังคำพูดที่ว่า

เวลานั่งอยู่มันก็ไม่เป็น ไม่เหนื่อย เวลาออกเดินทำงานขึ้น ขึ้น อาไรขึ้นมันก็เหนื่อย
ไปเข้าห้องน้ำอาบน้ำก็เหนื่อย...นี่มา ก็กินข้าว แล้วจับถ้วยจับชาม กินข้าวจับชามมาครบ เอาน้ำมา
วางครบ เหลือแต่คชข้าวอะ ต้องนั่งให้หายเหนื่อยก่อนคชข้าวมากินอะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

พออาบน้ำเสร็จ พอเช็ดตัวเสร็จ เอาเข้าเลยทีนี้ต้องขึ้น โหนดประตูละ ก็ต้องทนอยู่...
มันหอบเลย ดีขึ้นทันทีเลย เล่นเอาเราไม่รู้ตัวเลยอะ...บางทีก็ไปอาบน้ำดี ๆ อย่างเนี่ย ไปอาบน้ำพอ

เซ็ดตัว นึกจะหอบก็หอบเอาไม่ทันอีกแล้ว...เอามือ โหนประตูไว้มันเป็นอย่างงี้จี้ โรคอันนี้ร้าย...
บางทีเดิน ไปเดินมาอย่างเนี้ย ลูกสาวจะหาข้าวหาลา พอ ไปอาบน้ำอย่างเนี้ย ก็หอบขึ้นมาทันทีเลย
โหไว้ใจยาก

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ถ้าจะเหนื่อยอีกทีก็เข้าห้องน้ำอะไร ออกห้องน้ำเข้าห้องน้ำกว่าจะออกจากห้อง
น้ำมันจะเหนื่อยในห้องน้ำ แยะเลย...ก็พอออกจากห้องน้ำออกมาหอบตัว โยนเลย...อย่างกับอาบน้ำ
เสร็จแล้ว ผลัดกางเกงยังเหนื่อยหอบแยะเลย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

2. ความรุนแรงของอาการเหนื่อยหอบ

การที่เกิดอาการเหนื่อยหอบกำเริบขึ้นมานั้นทำให้ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความรุนแรงของ
อาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นส่งผลทำให้เกิดอาการหายใจไม่ออกตามมา ซึ่งอาจแตกต่างกันไปใน
แต่ละบุคคลตามความรู้สึกที่มีต่ออาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นนั้น ในบางครั้งผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึง
ความรู้สึกที่มันทรมาณจากอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นว่ามีความรุนแรงมากจนทำให้มีอาการหายใจ
ไม่ออก แน่น หายใจไม่สะดวก บางคนถึงกับหมดสติ จนทำให้รู้สึกว่าตัวเองจะไม่รอด เพราะอาการ
ที่เกิดขึ้นนั้นมันมีความรุนแรงมาก ซึ่งความรุนแรงของอาการเหนื่อยหอบนั้นมี 2 ลักษณะคือ

1) หายใจไม่ออก และ 2) หมดสติ

2.1 หายใจไม่ออก หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นว่า
ทำให้ตนเองรู้สึกว่าหายใจไม่ออก มันแน่นกว่าทุกครั้ง เหนื่อยมากกว่าทุกครั้ง หายใจไม่ทัน รู้สึก
ทรมาณคิดว่าตัวเองจะไม่รอด เพราะอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลคุกคามถึงชีวิตได้ คิดว่า
ตัวเองจะตายเหมือนกัน เป็นครั้งที่รู้สึกว่ามันหนักที่สุดและเหนื่อยมากกว่าทุกครั้ง ทำให้ผู้ให้ข้อมูลต้อง
กลับเข้าไปรักษาตัวในโรงพยาบาลอีกเพราะความรุนแรงของอาการ ดังคำพูดที่ว่า

เราคิดแล้วกลัวมันจากทนไม่ไหว กลัวจากจุกคอแน่นตายดิ...ลมมันไม่เข้าข้างใน
เลย...ถ้าไม่มาก็ ถ้ามันจุกไม่พอนให้เราก็ตายเลยเอ็ง...ตายเสร็จเลย หายใจลงไม่ลง... มาถึงบางที
หายใจไม่ออกอีกแล้ว นึกว่าไอ้ห่ากูหายใจไม่ออกแล้วคืนตายท่า คิ่นชั๊ก คิ่นตุ้ม ๆ กว่าจะขาดใจโห
ล่อกูแย้ชะมั้ง...ก็คิด ไปจี้เลยคิ่นตุ้ม ๆ กลัวจั้นเอ็ง มันหายใจไม่ออกอะเนอะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

มันเหนื่อยอึดอัด แน่น...มันเหนื่อยมาก หายใจไม่ออก น้ำลายก็เต็มปากเลย...คิดว่าจะ
ตายเหมือนกัน...เพราะว่ามันเป็นเยอะ หนัก อาการหนักแยะเลย...แน่นกว่าทุกครั้ง แน่นกว่าที่ผ่านมา
ทุกครั้งทำให้หนักใจกะว่าชีวิตคงไม่รอดแล้ว...เรียกได้เป็นครั้งที่หนักใจสุดละ นึกว่าจาไม่รอด...
หนักกว่าทุกครั้งเคยครับ หนักกว่าทุกครั้งเลย...มันหายใจไม่คล่อง มันฝืด...มันหอบ หอบ...หายใจ

ทางปากเลยครับ... ใจมันไม่ดี... มันหายใจไม่ค่อยออก... เหนื่อยที่สุดเลย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

ก็รู้สึกแย่ลงกว่าเดิม เหนื่อยที่สุด ที่เป็นเหนื่อยครั้งนี้นะ... ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ว่าเหนื่อยมาก่อนหน้านี้เลย ครั้งนี้รู้สึกว่าจะเหนื่อยมาก... มันเกิดอาการเป็นขึ้นมา มันจะหายใจแน่น... หายใจไม่ทัน แน่น... ที่นี้หอบเลย... ก็มันจะมีอาการหอบหนักก่อน... หอบหนักรู้สึกว่าการหายใจมันหนัก... รู้สึกว่าเหนื่อยหอบแย่

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

มันเหนื่อย มันเหนื่อยมาก... ก็หอบเหนื่อย... รู้สึกมันเหนื่อยมากกว่าก่อนเยอะ... มันเหนื่อยอะ เหนื่อยมาก... มัน มันหอบแล้วก็เหนื่อย แล้วบางทีหายใจไม่ออกงั้นอะ... ก็มันรู้สึกยังไปอะ ก็มันเหนื่อยจัดอะที่เข้าบ่ออะนะ ไปอยู่คืน หลายคืน หลายคืนมันก็เหนื่อยจัด

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

2.2 ทมคติ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความรุนแรงของอาการหายใจเหนื่อย

หอบว่ามีความรุนแรงมากถึงกับทำให้ตัวเองหมดสติ คิดว่าตัวเองจะต้องตายแน่ ๆ ทำให้เกิดความ รู้สึกที่ว่าตัวเองจะไม่รอด เพราะมันมีอาการมากจนถึงกับไม่รู้สติตัว ทมคติไปเลยซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องกลับเข้ามาพักรักษาในโรงพยาบาลอีก และในบางรายก็คิดว่าการที่ตนเองหมดสติไปนั้นก็ไม่น่าจะฟื้นขึ้นมาได้ บางครั้งพอมีอาการเหนื่อยขึ้นมาบ้าง ๆ ก็ไม่รู้ตัวเลย มารู้ตัวอีกทีก็ตอนที่อยู่โรงพยาบาลเลย ดังคำพูดที่ว่า

อยู่ ๆ ก็มันแน่นขึ้นเรื่อย ๆ... ไม่รู้ตัวเลย บอกว่ายาสูไม่ไหวแล้ว กะตายแน่ ไม่รู้จะเอาไปไหนอะ เดิมเคยหายใจไม่หาย เขาก็ยาอีกตัวหนึ่งมาใส่ก็ยังไม่หาย ยาสูไม่ไหวแล้วว่กัน เราก็นึกในใจเลยเอ็ง ยาสูไม่ไหวตายแน่ ก็คิดว่กัน จากนั้นก็เสียบ มารู้ที่นี้ (โรงพยาบาลพุทธชินราช)

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

แต่ครั้งนี้นั้นหนักมาก... มันจะเอาตัวไม่รอดเลยอะ ใส่ท่อแล้วยังไม่รู้สึกตัวตั้งครึ่งชั่วโมงอะ... แต่ส่วนส่วนสุดท้ายนี้แหละ น่ากลัวเอาตัวไม่รอดแน่ ตายแน่ก็คิดทำเดี๋ยวนี้แหละ... ลืมถามเรายังไม่สิ้นชีวิต ก็ยังมีชีวิตอยู่ ตั้งแต่นั้นก็ไม่ได้คิดอะ ไรอีกเลย... มันคล้าย ๆ จาสลบไปเลยนะ... มานั่งพ่นยาอยู่ที่ห้องพ่นแล้ว พอชักพักไปนั่งคอยคูปอด ไม่รู้สึก (ตัว) เลย ไม่รู้หน้าขึ้นเตียงมาเลย ให้ใส่ท่อก็ไม่รู้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ไม่รู้เรื่องมันแน่นไปเลย ๆ ...รู้ตัวอีกทีถึงโรงพยาบาล... ก็อีตอนที่มานี้ (โรงพยาบาล) มันไม่รู้เรื่อง คำพามาอะเนื่อ ไม่เคยชักทีอะ ฟื้นขึ้นมาชิ อ้าวมาอยู่โรงบาลนี้แล้ว ไม่รู้สึกจากกะบางกระทุ่มแล้ว

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7)

3. **กลัวตาย** หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลเกิดความรู้สึกกลัวตายขึ้นมา ซึ่งเป็นการแสดงออกมาจากความรู้สึกกลัว ในความรุนแรงของอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้น ที่ไม่เคยมีอาการหนักมากอย่างนี้มาก่อนทำให้ต้องกลับเข้าไปในโรงพยาบาลจึงทำให้คิดว่าตัวเองจะต้องตายแน่ ๆ เพราะอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นนั้น มันทำให้เกิดความทรมานหายใจไม่ออก แน่นและจะไม่ไหว คิดว่าตัวเองจะไม่รอดจนทำให้รู้สึกนึกถึงความตายขึ้นมา ดังคำพูดที่ว่า

กลับเข้ามานี้มีมันแย่มันไม่ไหว กลัวตายก็มาแค่นั้นเอง... ไม่กลัวตายก็ไม่มา... กลัวตายถึงจะมา...เอ่อ กลัวตายดิ ถ้าอยู่ที่ตายจริง ๆ อะ อยู่ ๆ ก็มันแน่นขึ้นเรื่อย ๆ... ไม่มาตายแน่...ตายจริง ๆ มันแน่นขึ้นเรื่อย ๆ อะ ไม่ทันแล้ว มันแล้วมันหนัก ถึงกะนั้นไม่ได้ ลูกเดินง่วงงวน ใจจะขาด ลูกเดินให้ง่วงแล้วใจจะขาด

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

มาด้วยความ มาด้วยความกลัวตาย...ที่ตั้งใจมานั้น... ไม่รู้สึกตัว น่ากลัวถ้าไม่ได้หมอ บางกำส่งมานี่ ตายน่ากลัวตายมัน ไม่เป็นเป็นขึ้นแล้ว มันไม่ผ่อนเลยหนู...เหมือนมัน โครม ๆ... ไม่ผ่อนอะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

กลัวตายเท่านั้นแหละ...ครั้งนี้กลัว กลัวตาย...กลัวตายทำเดี่ยวเท่านั้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

4. **ความต้องการให้แพทย์ช่วยรักษา** หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการที่รับรู้ว่าการที่ต้องกลับเข้ามาในโรงพยาบาลนั้น ก็เพื่อที่จะต้องการให้แพทย์ช่วยรักษาเพื่อให้หายจากอาการเหนื่อยหอบที่กำลังกำเริบ อาการดังกล่าวจะทำให้ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงความรุนแรงและอาจนำไปสู่ความตายได้ เนื่องจากผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่สามารถควบคุมอาการดังกล่าวด้วยตนเองได้แล้ว นอกจากแพทย์เท่านั้น ซึ่งก็คิดว่าจะอย่างไรก็ขอให้ถึงมือแพทย์ไว้ก่อนอยากให้แพทย์ช่วย ไปถึงแพทย์ก็คิดใจแล้ว จะ ได้ช่วยให้มีชีวิตต่อไปได้ เวลาเป็นอะไรขึ้นมาให้พาไปหาแพทย์ เพราะ ไปอยู่ใกล้แพทย์นั้นแหละดีที่สุด ถ้าอยู่บ้านก็ไกลแพทย์อาการของ โรคก็อาจจะไม่ดีขึ้นหรือไม่หายเหมือนกับที่ไปอยู่ที่โรงพยาบาล ดังนั้น เมื่อตนเองมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้นนั้น ก็มีความจำเป็นที่จะต้องไปโรงพยาบาล เพื่อไปให้แพทย์ช่วยรักษา จะหายหรือไม่หายก็แล้วแต่แพทย์เขาจะรักษาให้ แต่ถ้าแพทย์ช่วยเต็มที่แล้ว ถ้ามันจะตายก็ให้มาตายกับแพทย์ ก็ไม่เสียตายแล้ว ดังคำพูดที่ว่า

ไม่รู้จะไปทำยังไงแล้ว...คิดจะไปหาหมออย่างเดียว...ไปหาหมอ หารถไปหาหมอ...มันก็ไปตามที่มันเป็นขึ้นมาก็ต้องไป อาศัยหมออะ...บออาศัยหมอแล้วจะอาศัยใครเล่า... ไปถึงหมอ พอรู้ตัวมันก็หายแล้วครับ...อยากหายก็หาหมอนั่น ถึงหมอก็คิดใจแล้ว กะว่ามันต้องหายอะไรอย่างเงี้ย... จะทำอะไรก็ทำหอะ ตายก็ตาย ไปแล้วถึงมือหมอแล้ว... หมอทำตายก็บ่ได้ว่า ...หมอช่วยแล้วอะ...

หมอกก็ช่วยเต็มที่ คิดแล้วมาตายกับหมอดี...คิดว่าตัวเองถึงคราวตายแล้วมาตายกับหมอ...แต่ถ้าตายก็ตายกับหมอไม่เสียค่าแล้ว...หมอกก็ช่วยเต็มที่อยู่แล้ว...ไม่อยากจะตายมันธรรมดา ไม่อยากจะทรมาณ อยากให้มันหาย จะได้อยู่บ้านดูหลาน อะไรข้างหน้าค่อไปอะไรอย่างเงี้ย ตัวเองมันไม่เท่าไรหรือรอกแก่แล้ว...อยากจะหายไปเร็ว ๆ เเฉ ๆ จั้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ถ้าถูกเป็นครั้งหน้าอีกทีก็ไปโรงหมอเหอะ ยามันดีกว่า ความรู้เค้าดีกว่า ไปเงี้ยนะ เราก็คิดไปเงี้ยนะ เอ้ รู้สึกว่าอยู่ทางนี้ดีจั้นมั่งทางโรงพยาบาลเนี่ย...ก็ที่มันเป็นจั้นมาก็บอกกับลูกว่าเอาไปหาหมอเหอะ อยู่ก็ไม่มีใครช่วยได้อะ ถ้าหมอไม่ช่วย ใครจามาช่วยเราได้...ก็ชวนลูกไปหาหมอ ขวนไปหาหมอ ไปหาหมอ...ก็อยากให้ออดอยู่กับลูกไปนาน ๆ หน่อย ไม่มีอะไรก็มีแค่นั้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2)

ก็อยู่โรงพยาบาลก็ตีเหมือนกัน...อยู่ใกล้หมอกด้วยมันก็สบายอกสบายใจเป็นอะไรก็ทันอกทันใจ อยู่บ้านถ้าเป็นอะไร ไม่มีใครจะมาดูแลเลย...คิดแล้วเราก็ทำอะไรไม่ได้อะ ก็ต้องอาศัยหมอเอ็ง...จะดีก็คืน ก็ต้องวิ่ง (รถ) ไปหาหมอ หมอกก็ช่วยได้อะ...ผมถึงยังดำรงชีวิตอยู่ได้ จั้นอยู่ใกล้หมอกก็ดีกว่า...มาหาหมอแล้วก็มันก็หายดี...เราก็ต้องเข้า (โรงพยาบาล) เพราะอยู่ใกล้หมอกมันก็ดีที่สุดเท่าที่นั่นแหละ...แน่นอนเลย ดีก็คืนค่าคืนก็ต้องมา...มามันก็ปลอดภัยทุกที...อยากหายที่ไปพิษณุโลก นี้อยากหาย ลูกก็มาเอา ไปก็ไป...ไอ้ดีก็อยากคิดว่า โรคของเราจะหาย...ก็อยากหายนี่ครับ...ก็อยากอยู่กับลูกกับหลานไปนาน ๆ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ผลของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

การที่ผู้ให้ข้อมูลต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลอีกทำให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นตามมาภายหลังที่เห็น ได้อย่างชัดเจนคือในเรื่องของอาการเหนื่อยหอบที่หายหรือบรรเทาลงได้ รวมทั้งในเรื่องของการปรับตัวกับสภาพที่เป็นอยู่ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ผู้ให้ข้อมูลเกิดผลจากการที่ต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล 2 ลักษณะ คือ 1) การหาย/บรรเทาจากการเจ็บป่วย 2) การปรับตัวกับสภาพที่เป็นอยู่ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. การหาย/ บรรเทาจากการเจ็บป่วย หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ว่ามีอาการของโรคเกิดขึ้น ผู้ให้ข้อมูลทุกคนล้วนแล้วแต่อยากที่จะรักษาให้หายจากอาการเหนื่อยหอบที่เป็นอยู่ เพราะคิดว่าการกลับไปในโรงพยาบาลนั้นจะช่วยให้อาการที่เป็นอยู่นั้นหายหรือบรรเทาลงได้ จึงทำให้รู้สึกดีเมื่อต้องกลับไปในโรงพยาบาลอีก เพราะอาการของโรคมันดีขึ้น ไม่รู้สึกเหนื่อยอะไรและเมื่อต้องกลับไปในโรงพยาบาลอีกนั้น ทำให้รู้สึกว่าโรคมันหายหรือบรรเทาลง พอแพทย์บอกว่าการกลับบ้านได้ก็รู้สึกดีใจมากแล้ว ดังคำพูดที่ว่า

ผลดีก็ไปหาหมอมันหายโรคอะเนอะ..มันหายเนอะ...มันก็ดีตรงนั้นนะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

ที่ออกจากโรงพยาบาลมาปุ๊ป ที่ออกจากโรงพยาบาลมาก็รู้สึกว่าเขาอาการเหนื่อย มาจนกระทั่งเดี๋ยวนี้ครับ เขา เมื่อก่อนนี่อย่างเงี้ยมั้ง คุยอย่างเงี้ยก็คุยไม่ค่อยได้ หอบ...ก็ไปอยู่ได้ซัก 3 วัน 2 วัน 5 วัน ไอ้ถ้าเกิดมันจะดีขึ้น 3 วันมา 4 วัน 5 วัน มามันก็ดีขึ้นเรื่อยมาซัก 2 3 วันเป็นอย่างเงี้ย เรียกว่าเขาทั้งเหนื่อยด้วยนะ...คือว่า มันหายไปอะไรไป หมอบอกว่าเขาแล้วกลับบ้านได้ ก็รู้สึกที่ดีใจมาก

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

ถ้าจะมีก็ที่มันหายไปแล้วก็มีผลดี นี่ไม่หายไม่มีผลดีอะ...มันก็คงจะหาย แต่มันจะหายนานหรือเปล่าไม่รู้...แล้วรู้สึกมันไม่เหนื่อยไม่อะไร เรารู้ว่าตัวเราเองอะนะ ก็รู้สึกว่าเราไม่เหนื่อยไม่อะไรก็ออก

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

2. การปรับตัวกับสภาพที่เป็นอยู่

การปรับตัวกับสภาพที่เป็นอยู่นั้น หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพความเจ็บป่วยที่เป็นอยู่ ซึ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพของตัวเองและอาการเหนื่อยหอบว่าตัวเองจะต้องมีการปฏิบัติตัวอย่างไร เพื่อให้เหมาะสม ซึ่งก็จะมีกรหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อยและมีการปรับกิจวัตรประจำวันให้เหมาะสมกับโรคและอาการเหนื่อยหอบที่เป็น ประกอบกับเมื่อเกิดอาการของโรคขึ้นแล้วในบางครั้งก็ไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงอาการเหล่านั้นได้ จนในบางครั้งจะมีการเจ็บป่วยเกิดขึ้นบ่อยมากหรือทำให้เกิดผลกระทบต่อเรื่องของงาน ค่าใช้จ่าย หรือทำให้ลูกหลานลำบากจนบางครั้งจะรู้สึกเบื่อหน่ายและท้อบ้างก็ตาม ก็ต้องทำใจยอมรับกับสภาพที่เป็นอยู่ให้ได้ ซึ่งการปรับตัวกับสภาพที่เป็นอยู่นั้นจะมี 2 ลักษณะคือ 1) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และ 2) การทำใจยอมรับกับสภาพที่เป็นอยู่

2.1 การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ว่ามีอาการเจ็บป่วยจนต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เหมาะสมกับสภาพร่างกายของตัวเองที่เป็นอยู่ เพื่อที่จะช่วยลดอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้นและทำให้ไม่ต้องกลับเข้ารับรักษาในโรงพยาบาลอีก ด้วยการเลิกสูบบุหรี่ หลีกเลี่ยงควันไฟ ฝุ่นละออง เลิกทำงานหนัก การปรับกิจวัตรประจำวัน นอกจากนี้ยังต้องมีการจัดการกับอาการที่เกิดขึ้น โดยจะต้องรับประทานยาและพักผ่อนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องตามแผนการรักษาของแพทย์ มีการใช้ออกซิเจนในกรณีที่มีอาการเหนื่อยมาก ๆ ในบางครั้งถ้ามีอาการเหนื่อยขึ้นมากก็ต้องนั่งพักให้หายเหนื่อยก่อน พออาการทุเลาแล้วก็ค่อย ๆ ลุกเดินตามปกติ และเมื่อมีการอยู่หนึ่ง ๆ แล้วก็ค่อย ๆ หายใจเข้าออกลึก ๆ ยาว

แล้วก็ค่อย ๆ ผ่อนออกมา ก็จะช่วยทำให้อาการที่เป็นอยู่นั้นดีขึ้น ซึ่งการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจะมี 3 ลักษณะคือ 1) การหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อยหอบ 2) การปรับเปลี่ยนกิจวัตรประจำวัน และ 3) การจัดการกับอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้น

2.1.1 การหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อยหอบ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าจำเป็นที่ตัวเองจะต้องมีการหลีกเลี่ยงปัจจัยกระตุ้นที่ทำให้เกิดอาการเหนื่อยหอบ เพราะถ้าสูบบุหรี่แล้วจะทำให้มีอาการเหนื่อยมากขึ้น บางครั้งมันก็แน่นอึดอัด ซึ่งแพทย์ก็จะบอกให้เลิกสูบบุหรี่ เพราะถ้าไม่เลิกสูบจะทำให้มีอาการเหนื่อยมากขึ้น หลีกเลียงควันทไฟ ฝุ่นละออง เพราะถ้าพวกควันหรือฝุ่นเข้าจมูกแล้วจะทำให้หายใจไม่ค่อยออก เพราะฉะนั้นจะต้องคอยระวังดูแลตัวเอง หลีกเลียงการทำงานหนักเพราะถ้าทำงานหนักก็จะทำให้เหนื่อย ดังคำพูดที่ว่า

ไม่สูบแล้ว เลิกมาได้ประมาณ 2 เดือน ก็ตอนนั้นมันแน่นหน้าอกก็เลยไปหาหมอ ตั้งแต่นั้นก็หยุดมาจะพอ 2 เดือนแล้ว...เลิกมาเลยจากกะนั้นไม่สูบเลย...หักคิบ ไม่สูบเลยชั่วชีวิตนี้ ไม่เอาแล้ว

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

เพราะว่ามันไม่ไหว ก็เลยเลิก...หมอบเค้าไม่ได้บอกหรืออีก ไอ้ชาวบ้านเนี่ย...บอกให้เลิกหะ... ลูกโตปานนี้แล้วก็เลยเลิก...ถ้าสูบบันก็เหนื่อย...ค่อย ๆ ลดทีละน้อยละน้อย...เค้าบอกให้เลิก จนปานนี้ปล่อยมันหะ... นี่ก็ไม่ไหว ก็เลิก...ก็มันอึดอัดในคอ ก็เลยเลิก...สูบเข้าไปแล้วชักเหนื่อย ๆ หอบ เหนื่อย ก็เลยเลิกไป

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

ต้องหลับต้องอะไร...ทนควันไม่ไหว...มันก็เข้าจมูก หายใจไม่ค่อยออก...เผาถ่าน อีกด้วย คนข้างบ้านเค้าเผาถ่าน...คอยระวังดูแล...ดูแลร่างกายเราไม่ให้กระทบพวกควันอะไรอย่างนี้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

ไม่ให้ทำงานอะไร อย่าให้โดนฝุ่นลาอองหรือว่าอะไร

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

งานนี้ไม่ค่อยได้ทำ ตั้งกะผมเป็น โรคนี ผมบ่ทำ...ทำไรทำนานี้ผมบ่ทำ มีแต่ผมอยู่ดี ๆ ก็เค้ามาหารับจ้างก็ไปรับจ้างเค้า...ถ้าทำงานหนักมันจะเหนื่อยครับ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

2.1.2 การปรับเปลี่ยนกิจวัตรประจำวัน หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ว่ากิจวัตรประจำวันของตนเองนั้นทำให้มีผลต่ออาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนกิจวัตรประจำวันด้วย เพราะจะช่วยทำให้การเกิดอาการเหนื่อยนั้นลดน้อยลงได้ ไม่ว่าจะเป็นการให้ถูกช่วยยกน้ำหนักตอนอาบน้ำให้แทนที่ตัวเองจะต้องลงไปอาบน้ำเองหรือหิ้วน้ำขึ้นมาอาบน้ำเอง

เปลี่ยนเวลาอาบน้ำหรือถ้าอาบน้ำไม่ได้ก็ต้องเช็ดตัว และเวลาที่เดินไปไหนมาไหนก็ต้องค่อย ๆ เดิน และเดินด้วยความระมัดระวัง จะเดินเหมือนคนปกติทั่ว ๆ ไปไม่ได้ เพราะจะทำให้มีอาการเหนื่อย หอบขึ้นมาทันที ดังนั้นก็ต้องมีการระวังตัวเองอยู่เสมอ ๆ ดังคำพูดที่ว่า

อาบน้ำก็ไม่ไหว ยกน้ำก็ไม่ไหว ต้องให้ลูกหิ้วมา เราก็นั่งรอ มีระเบียบ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

ออกแรงไม่ได้เลย ถึงเดินมาอย่างงี้ก็ค่อย ๆ เดินมาเรื่อย แต่ไม่เป็นไร จากเดิน โศกฮาก โศกฮากอย่างคนธรรมดาไม่ได้ หอบขึ้นทันทีเลย มันเป็นอย่างนี้ด้วย เราก็ระวังตัวด้วยเรื่อย...เราก็คอยระวังตัวเรื่อย ไม่คอยระวังตัวไม่ได้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

เป็นช่วงระยะที่มันหายแล้วถึงจะไป ถ้าไม่หายก็ไม่ไป (อาบน้ำ)...ถ้าอาบน้ำได้ก็อาบน้ำ ถ้าอาบน้ำไม่ได้ก็ไม่อาบน้ำ... ไม่เหนื่อย ถ้าเหนื่อยเราก็มอง ไม่อาบน้ำ ถ้าเหนื่อยอย่าไปอาบน้ำ...ต้องหายเหนื่อยแล้วถึงจะ ไปอาบน้ำอะ... ถ้าไม่หายเหนื่อยก็ไม่อาบน้ำเลย...เช็ดตัวเอา

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

2.1.3 การจัดการกับอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้น สำหรับในเรื่องของการจัดการกับอาการนั้น เมื่อเกิดอาการเหนื่อยหอบเกิดขึ้นแล้วผู้ให้ข้อมูลมีการ ใช้จ่ายซึ่งจะเป็นทั้งยาพ่นและยาปรับปรุแทน ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ก็จะต้องมีการ ใช้จ่ายทุกราย และมีความสม่ำเสมอในการ ใช้จ่าย แต่สำหรับในบางรายถ้ามีอาการเหนื่อยหอบมากก็จำเป็นที่จะต้องซื้อถังออกซิเจนไว้ใช้ที่บ้าน เพื่อลดอาการเหนื่อยหอบ และลดการกลับมาอนที่โรงพยาบาล และในบางรายเมื่อเกิดอาการเหนื่อยหอบเกิดขึ้นแล้วก็จะต้องนั่งพักให้หายเหนื่อยก่อนเพื่อที่จะสามารถไปทำงานอย่างอื่นได้ แต่ก็มีผู้ให้ข้อมูลบางรายที่สามารถหาวิธีการจัดการและดูแลตัวเองเมื่อเกิดอาการเหนื่อยหอบ ได้ก็โดยการที่มีการหายใจเข้าออกลึก ๆ ยาว ๆ เพื่อช่วยบรรเทาอาการเหนื่อยหอบ สำหรับการดูแลตัวเองเมื่อเกิดอาการเหนื่อยหอบนั้นจะมี 4 ลักษณะคือ 1) การ ใช้จ่าย 2) การใช้ถังออกซิเจน 3) การนั่งพัก และ 4) การหายใจลึก ๆ ยาว ๆ

2.1.3.1 การ ใช้จ่าย หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีวิธีการจัดการกับอาการเหนื่อยหอบที่เกิดขึ้น โดยจะมีการรับประทานยาให้ตามเวลาที่แพทย์สั่งอย่าให้ขาด เพื่อป้องกันอาการเหนื่อยหอบที่จะเกิดขึ้น แต่ในบางครั้งก็จะมีการรับประทานยากันไว้ก่อนที่จะมีอาการเหนื่อย เพราะถ้าไม่รับประทานยากันไว้จะทำให้มีอาการเหนื่อยหอบเกิดขึ้น มียาที่ต้องรับประทานยา ถ้าอาการยังไม่ดีขึ้นก็ต้องพ่นยา พ่นไปเรื่อย ๆ เหนื่อยเมื่อไรก็พ่นหรือบางครั้งก็พ่นยากันไว้เลย ไม่ต้องรอให้เหนื่อย ดังคำพูดที่ว่า

กนิยา (ขยายหลอดลม) กันไว้อย่างเดียวครับ...ถ้าบ่กินก็จาเป็นขึ้นมาตอนกลางคืน
นี่นะ...เป็นไม่เป็นก็ต้องกิน ไม่งั้นอยู่บ่ได้ ถ้าว่าเอ็บหายแล้ว คินเหน็ยเป็นก็เป็น (เหน็ย) ขึ้นมาเลยครับ...
มียากินต้องรีบกิน...พ่นยา (ขยายหลอดลม) ตลอด...มันอาการบ่ดีขึ้นมาก็พ่นเรื่อย..ตอนเหน็ย...
เป็นเมื่อไรพ่น...มียาพ่นต้องรีบพ่น...ก็แล้วแต่มันเหน็ย เหน็ยมากก็พ่น ไปเรื่อย ๆ... สี่ครั้ง ห้าครั้ง...
แล้วก็พ่น ๆ ให้น้หาย ก็กดครั้งละที เอาเข้าอ้อมแล้วก็ออก...ถ้ามันยังเป็นอยู่ก็กดไปเรื่อย ๆ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1)

กนิยา ไอ้พ่นนั้นนะยาขยายหลอดลมอะ...หมอเค็บอกให้กินวันละเม็ดอะ กนิ
เข้าเย็น 2 เม็ด...ก็ดูแลมันก็ต้องพยายามละพ่นยาบ้าง เค็บอกให้พ่นยา กนิยา ให้ตามเวลาเค็บ...
เวลาเหน็ยเราก็ต้องพ่น ถ้ามันไม่เหน็ยเราก็ไม่ต้องพ่น ถ้าเราทำอาไรมีอาไรมันเหน็ยขึ้นเราก็จะ
เอายามาพ่น พ่น พ่น พ่น มันก็นั่นผ่นไปพ่นมันหายเหน็ยนี้ก็ ใจก็ดีเข้าหน่อย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

พ่นยาประจำ...เค็บให้พ่นเวลาเข้าเย็น ทีละ 2 ครั้ง พ่นไปที่แล้วก็ยั้งอีก 5 นาที
ก็ยั้งเอาอีกที เท่านั้นและ แต่บางทีถ้ามันเป็นเมื่อไรก็พ่นเมื่อนั้น ไม่รอละ... ไม่รอแล้ว เหน็ย ไม่ให้
เหน็ยก็พ่น พ่นแล้วมันก็เบา...ถ้ามันเหน็ยขึ้นมากก็พ่น มันก็หายไปได้...เหน็ย ก็พ่นยาเดี่ยวมันก็
หาย...ถ้าเป็นขึ้นมากก็พ่นยาแล้วก็หาย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

2.1.3.2 การใช้ออกซิเจน หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้หลังจากที่
ออกมาจากโรงพยาบาลแล้วก็จะต้องซื้อถังออกซิเจนไว้ใช้ที่บ้าน เพื่อจะใช้พ่นที่บ้านเวลาที่มีอาการ
เหน็ยขึ้นมา บางครั้งก็จะพ่นกันไว้ก่อนที่จะมีอาการเหน็ย เพื่อจะได้ไม่ต้องกลับไปโรงพยาบาล
บ่อย ๆ ซึ่งจะมีเพียง 1 รายที่ใช้ออกซิเจนในการควบคุมอาการ ดังคำพูดที่ว่า

นั้งให้ออกซิเจน พอเหน็ยมาก ๆ เราให้ออกซิเจน...ใช้เหน็ยมาก ๆ เราก็นอน
พักผ่นให้ออกซิเจน...แต่นี้มีถังออกซิเจนก็ต้องใช้ถังออกซิเจนนี้พ่นแหละ พ่นไว้ตลอด...ใช้
(ออกซิเจน) แล้วเมื่อเข้า...ไม่หรือก ก็พ่น (ออกซิเจน) กัน (เหน็ย) มัน...เข้าก็ต้องพ่น (ออกซิเจน)
หน...กันไว้ ไม่กันไว้บู่ป ที่น้มันตอนเหน็ยมาก ๆ มันเอาไม่อยู่เลย...(ให้ออกซิเจน) ก็ประมาณ
เกือบครึ่งชั่วโมงอะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

2.1.3.3 การนั้งพัก หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงวิธีการที่จะช่วยบรรเทา
อาการเหน็ยหอบอีกวิธีหนึ่งก็คือการนั้งพัก เมื่อเกิดอาการเหน็ยหอบเกิดขึ้นแล้ว ซึ่งผู้ให้ข้อมูลก็
รับรู้ว่ามีตนเองนั้นเกิดอาการเหน็ยหอบขึ้นมาแล้วก็จาเป็นที่จะต้องมีการนั้งพัก เพื่อช่วยให้
อาการเหน็ยหอบที่เกิดขึ้นนั้นบรรเทาลงได้ เพราะพอนั้งพักแล้วมันก็เบาเหน็ย ดังคำพูดที่ว่า

ก็เราก็นั่งพักผ่อน ไปผ่อนมาแล้วก็ไอ เราก็งัยทำอะไรต่อมื่อไรก็เบาลงเบาลง

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ก็นั่งยังให้มันหายเหนื่อยเอ็ง

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5)

แต่รู้สึกว่ไออาการเหนื่อยมันเป็นขึ้นมาเนี่ย ก็หยุดนั่งลงเมื่อไร มันก็มีอาการ
พัก ผ่อน ใจ...ก็มานั่งช่วยพักชั่วคราวอะไร มันก็มีอาการเบาขึ้น...นั่ง นั่งพักก็พอทุเลาลงหน่อย

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8)

มันค่อย ๆ หอบ หอบก็ยิ่งซักพักมันก็เบา...มันก็อยู่ มันก็หายใจไม่ค่อยพอ ทีนี้ก็
พักเหนื่อย ใจมันสั้น...เฮ้อ ยิ่งซักพัก ไม่นานก็มันก็เบา...มานั่งบีบแล้วมันก็เบา ถ้าเหนื่อยหน่อยเดียว
เหนื่อย พอมานั่งแล้วมันก็เบา ไม่ใช่เหนื่อยตลอด

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

2.1.3.4 การหายใจลึก ๆ ยาว ๆ หมายถึง การที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ถึงวิธีการที่
สามารถจะช่วยบรรเทาอาการเหนื่อยหอบ ได้อีกวิธีการหนึ่ง ซึ่งตรงนี้ก็ต้องการลองฝึกลองดูและ
เรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับวิธีการนี้ ซึ่งมีผู้ให้ข้อมูลที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลประมาณ 10 ครั้ง
1 รายที่ค้นหาวีธีการหายใจเพื่อที่จะช่วยบรรเทาอาการได้ด้วยตัวเอง จนการที่ลองทำตามเรื่อย ๆ โดยที่
ไม่ได้มีใครสอน เวลาที่มีอาการก็จะทำการหายใจเข้าลึก ๆ ยาว ๆ ก็จะช่วยให้มีอาการเบาลงได้
ดังคำพูดที่ว่า

แต่พอเราอยู่นิ่ง ๆ แล้วก็ค่อย ๆ หายใจเข้าลึก แล้วก็ค่อยผ่อนออกมามันก็เบา...
ถ้าเป็นแล้วเราก็ต้องค่อย ๆ หายใจเข้าลึก ๆ ค่อย ๆ ผ่อนออกมา ก็คลายออกไป เบาไป...แล้วถ้าเกิด
เราจะนั่งนะก็หายใจยาว ๆ แล้วก็ค่อย ๆ ผ่อน แล้วมันก็เบา...เราก็หายใจยาว ๆ ค่อย ๆ ผ่อนหายใจ
ยาว ๆ แล้วก็ค่อย ๆ ผ่อนอย่างเรี่ย...ทำเองครับ...แบบ ลองทำเองแล้วมันหายก็ลองทำตามเรื่อย ๆ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

2.2 การทำใจยอมรับกับสภาพที่เป็นอยู่ ผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้การที่ต้องกลับเข้ารับ
ในโรงพยาบาล บ่อย ๆ นั้น ทำให้ปลงกับชีวิตได้ว่า ถ้ามันเป็นแล้วก็ต้องไปรักษาอาการที่เกิดขึ้น
เมื่อหายแล้วก็กลับมาอยู่บ้าน แต่ถ้าบางครั้งเป็นขึ้นมาบ่อย ๆ ก็อยากจะตาย ๆ ไปให้มันพ้นจาก
อาการที่เป็น แต่ถึงอย่างไร เมื่อเป็นแล้วก็ต้องยอมรับ เพราะถ้ามีอาการก็ต้องกลับเข้าโรงพยาบาล
ถ้าไม่เข้าโรงพยาบาลก็ไม่รู้จะทำยังไง และถึงแม้การที่ต้องกลับเข้าโรงพยาบาลอีกนั้น จะทำให้เกิด
ความกังวลใจและเป็นห่วง ในเรื่องของค่าใช้จ่าย เรื่องงาน เรื่องลูกหลาน เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้
เกิดขึ้น แต่ในเมื่อมันมีความเจ็บป่วย เกิดขึ้นแล้วก็จำเป็นต้องยอมรับให้ได้ ถึงแม้ในความรู้สึก
จะไม่อยากเข้าโรงพยาบาลอีก แต่ด้วยสภาพร่างกายและอาการที่เกิดขึ้นนั้นมันไม่ไหว ก็ต้องทำใจ

ยอมรับกับสภาพที่เกิดขึ้นให้ได้ และถึงแม้ว่าจะมีปัญหาในเรื่องค่าใช้จ่าย เวลาเจ็บป่วยขึ้นมาก็ต้องหาวิธีการนำเงินมาให้คำรักษาพยาบาลให้ได้ บางครั้งเวลาเป็นขึ้นมาก็ต้องเดือดร้อนลูกหลานไปส่งก็นึกเห็นใจลูกเหมือนกัน แต่ก็ไม่รู้จะทำยังไง ใจจริงก็ไม่อยากมาโรงพยาบาล แต่ลูกเค้าพาไปโรงพยาบาลก็ต้องไป เวลาเข้าโรงพยาบาลบ่อย ๆ ก็อดคิดที่จะเบื่อหรือท้อขึ้นมาไม่ได้ แต่มันก็จำเป็นก็ต้องกลับไปในโรงพยาบาลอยู่ดี คังคำพูดที่ว่า

เป็นก็ต้องมา ไม่เป็นก็เรากี่ไม่มาจ้ะเป็น ถ้าเป็นหนัก หนัก ทน ไม่ไหวเรากี่ต้องมา... ก็มันจำเป็นอะ ก็มันเป็นเรากี่ต้องกลับไปอีก จาว่า ใจอ้ามันป่วยไปแล้ว ก็ต้องเข้าไป อาริป... ก็มันเป็นแล้ว เรากี่ต้องเข้าไปเิ่ง... ก็มันเป็นอีกแล้วอะเราทนไม่ไหว เรากี่ต้องไปเิ่ง เรากี่ต้องไปเข้าโรบบาลอีกใหม่.. ไปทำใหม่ ทีนี้ถ้ามันไม่หายเรากี่ไม่รู้จากทำไ้แล้วเนื่อะ... ก็มันเป็นไปอย่างงั้น เรากี่ไปไปตามที่มันเป็น ไปหาหมอไปจ้ะเิ่ง ไม่รู้จากทำไ้จะ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

มันก็ไม่หนักหรือก แบบว่าถึงเวลาจะไป...เรากี่ไม่รู้ว่าจะหนักเบาหรือก พอถึงเวลาจะไป... มันก็ไม่กลัว... ใจเฉย ๆ... ก็นึกว่ามันไม่เป็นมาก ถึงคราวก็ไปก็ว่างั้น... ให้มันไปก็ไป... พอถึงคราวก็ไป อย่างงั้น เพราะมันไม่ได้เป็น... ถึงกะหนักแย่นื่อะ เข้าโรบบาล จะไปก็ไปได้... ไม่คิดอะไร ถ้าไปบางทีก็นอนคืน 2 คืน พอเบากี่กลับ เค้าให้กลับมาบ้าน... ไม่ได้คิด ออย่าทรมานเลย ไปจะเลยดีกว่า

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9)

มันก็รู้สึกเหนื่อย เรากี่ต้อง ต้องเข้า ถ้าเหนื่อยแล้วเรากี่ต้องเข้า... ถ้าหายเหนื่อยแล้วก็ออก... มันก็ไม่รู้สึกไ้ ถ้าเป็นแล้วไม่รู้จะทำไ้ได้ เรากี่ไม่อยากจะเข้า แต่มันก็จำเป็นอะ... เราไม่อยากจะเข้า แต่มันจำเป็นต้องเข้ามันเหนื่อย... เป่าเสร็จแล้วก็กลับมาบ้าน บางทีก็อาการมันแยก็ต้องนอนโรบบาล... มันเคย ก็ต้องเข้า... ก็ต้องเข้า มันเหนื่อยก็ต้องเข้า ถ้าไม่เข้าก็ทำไ้จะ... ใจเราไม่อยากจะเข้าหรือก ทีนี้มันทำไ้ได้จะมันเหนื่อยขึ้นมาจ้ะก็ต้องเข้า... จำเป็นเรากี่ต้องไป เรา มันก็อยู่ไม่ได้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

มีปัญหาดตรงนี้แหละ เค้าเอาเท่าไรก็ต้องให้เค้า ก็เราไม่มีใบส่งตัวมาอะ... ค่าเตียงเนื่อเค้าจากคิดหรือเปล่า เท่าไรไม่รู้... ค่าเตียงค่าข้าวเค้า เค้าจากคิดปล่าว ค่ายาเค้าก็เอาเน... ก็เป็นห่วงไม่รู้เค้าจากเอาเท่าไร เรากี่ยัง... มันไม่เท่าไรนะ มันไม่เดือดไม่ร้อนก็พอมิให้แหละ เค้าจากเอาเท่าไร เรากี่ต้องมีให้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

ปล่อยให้มันไปเลย ให้มันตายไปเลยจ้ะเิ่ง... ไม่ต้องพามาแล้ว... ก็อยู่มันก็ทำงานไม่ได้ อะ มาทีไรก็ไม่เห็นหายซักที ไม่หายซักทีจะทำไ้จ้ะ... พอมันหนักเข้าหนักเข้าก็จาว่าไม่ไปจ้ะเิ่ง ก็ตัด

สิ้นใจเราจะไม่ไป ไปหลายครั้งหลายหนแล้ว หมอกก็เบื้อ หมอกก็เบื้อ เห็นหน้าก็มาอีกแล้วเงี้ย เห็นหน้าก็มาอีกแล้วเงี้ย มันหนักเข้าจึ้นเราก็คงไม่อยากไป ทีเนี้ยเป็น ใจเป็น ใจก็ไปเอง ไม่ไปแล้วเงี้ย... บางทีถ้ามันเป็นก็บอกกับลูกว่า ถ้ามันเป็นมึง ไม่ต้องเอาไปเน้ออะไรเน้อะ โรงบาลอะ... มันก็เอาไป ก็ทำอะไรไม่ได้อะ ถ้ามันมากก็ปล่อยให้มันตายรู้แล้วรู้รอดไป... ปล่อยให้มันไปเลย ให้มันตายไปเลยเงี้ย... ก็ต้องเที่ยวไปเที่ยวมา เที่ยวมาเที่ยว ไปเข้า โรงบาลมั่งออกมั่งไปเงี้ย ทำเงี้ยก็ไม่ว่าไปเงี้ยแล้ว จนใจ มันเป็นก็ต้องจนเข้าไปอีกแล้ว เข้าไปบ่อยนักก็ หมอเค้าก็บ่นอีก เดี่ยวโผล่

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3)

เบื้อตัวเองเหมือนกัน... ก็ไม่อยากไปอะเน้อะ... แต่ว่ามันจำเป็น... ไม่พอเดือนก็ไปอีกแล้ว ไม่พอเดือนก็ไปอีกแล้ว... ใจเราราคาญใจ... ผมคิดไปงั้น

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4)

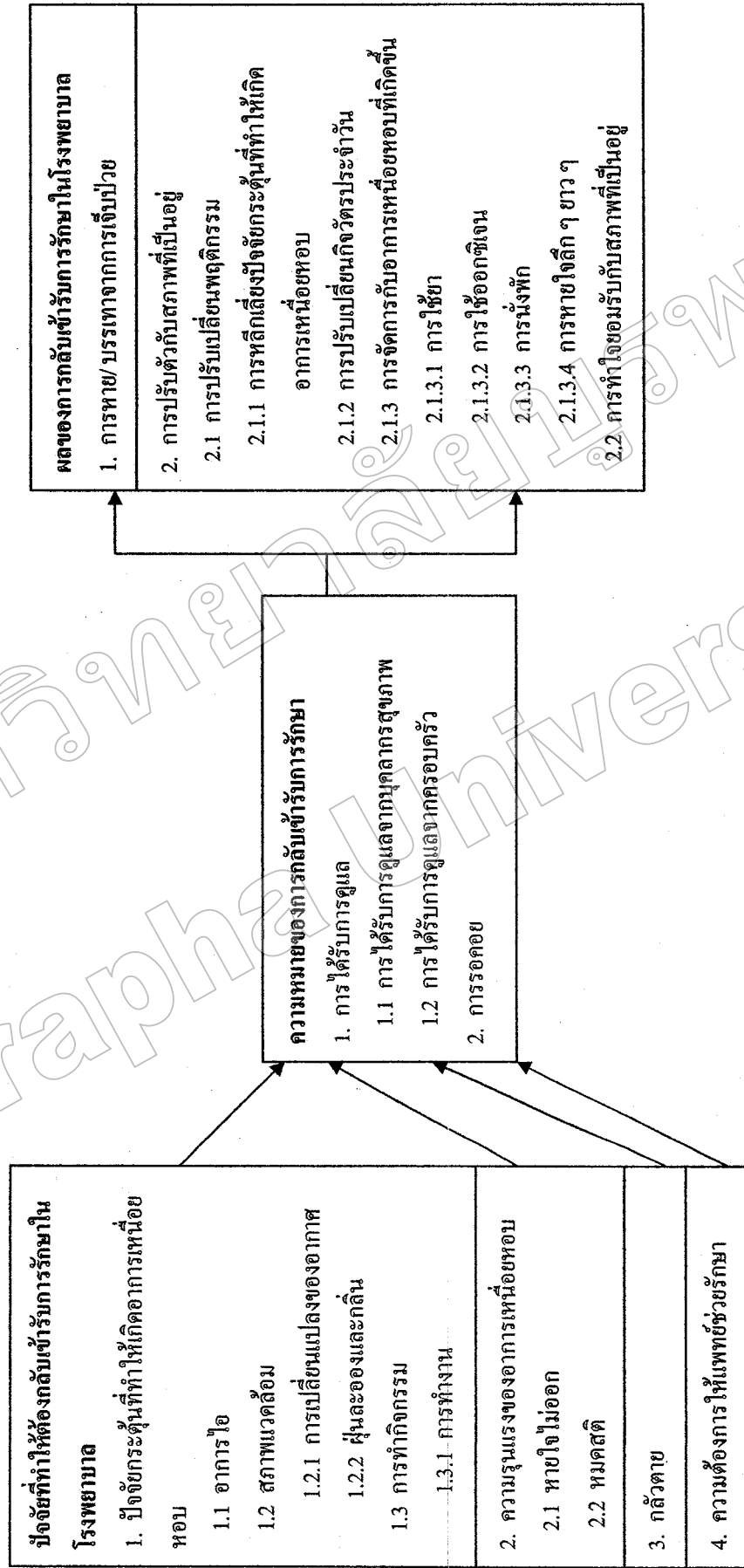
ก็นึกเห็นใจลูกเหมือนกัน ไม่รู้จะพูดยังงี้อะ บอกเนี้ยเน้อเอาไปทิ้งไว้ที่หมอ ให้หมอเค้ารักษาเอง ไม่ได้ ทางนี้เราก็คงเป็นห่วง... กลัวลูกจาเหน็ดจาเหนื่อย กลัวลูกไหนจะไปทำงาน ไหนจะมาเข้าอีก โอ๊ย คิดไปคิดมากก็ไม่รู้จะคิดอะไร... มันเป็นห่วงทั้งลูก ทั้งครอบครัว ทั้งลูกหลานเนี้ย ทำให้ลูกหลานเหน็ดเหนื่อยด้วยพาให้ลูกหลานไม่สบายอกสบายใจ

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6)

ไม่อยาก มันท้อซิไม่อยากจะไป ซี้เกียจ... บางทีมันก็อยาก ถ้ามันไม่เหนื่อยก็ไม่อยากจะไป นี่มันเหนื่อย เหนื่อย หายใจไม่ออก เราก็คงต้องไป... ท้อใจ เหนื่อยใจด้วย... เข้าออกบ่อย ๆ มันก็เกียจไป... จำเป็นเราก็คงต้องไป เรามันก็อยู่ไม่ได้

(ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10)

สรุป จากการศึกษาประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบและเข้าใจถึงความหมายของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ปัจจัยที่ทำให้ต้องกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล และผลที่ตามมาของการกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งผลการศึกษานั้นสามารถสรุปให้เห็นเป็นภาพรวมของประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง ได้ดังนี้ (ภาพที่ 1)

ภาพที่ 1 สรุปภาพรวมประสบการณ์การกลับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของผู้ที่เป็นโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง